

Udtalelse om afgrænsning af indholdet i miljøkonsekvensrapporten for Hundborg Mose Klima-lavbundsprojekt

Indholdsfortegnelse

1	Om udtalelsen.....	2
2	Lovkrav til indholdet af miljøkonsekvensrapporten.....	2
3	Projektbeskrivelse og beliggenhed.....	2
4	Idéfase og høringen af berørte myndigheder	6
5	Vurdering af virkningerne på miljøet på tværs af landegrænserne	7
6	Krav til indhold og metode i miljøkonsekvensrapporten	7
7	Tabel 2 – kumulation	9
8	Tabel 3 – befolkningens og menneskers sundhed	10
9	Tabel 4 – biodiversiteten.....	15
10	Tabel 5 – jord, vand, luft og klima.....	18
11	Tabel 6 – materielle goder, kulturarv og landskab2,2 mia. kr. i 2027-2030 til, at Naturstyrelsen kan gennemføre en række store, sammenhængende vådområdeprojekter i oplande med betydeligt kvælstofindsatsbehov. 20	

1 Om udtalelsen

Denne udtalelse fastlægger i henhold til § 23, stk. 1 i miljøvurderingsloven¹, hvor omfattende og detaljerede oplysninger miljøkonsekvensrapporten (MKR) for Hundborg Mose klima-lavbundsprojekt skal indeholde, for at Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø samlet kan vurdere anlæggets miljømæssige konsekvenser og på et oplyst grundlag træffe afgørelse om § 25-tilladelse (VVM).

Afgrænsningsudtalelsen er baseret på bygherres projektbeskrivelse. Emner der skal indgå i miljøkonsekvensrapporten beskrives ikke uddybende i denne udtalelse, men indgår kun på overordnet niveau. Udtalelsen beskriver mere uddybende de miljømner, hvor det vurderes at en væsentlig påvirkning kan udelukkes, samt en vurdering af hvorfor emnet ikke skal indgå i miljøkonsekvensrapporten.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø er myndighed for miljøvurderingsprocessen, jf. miljøvurderingsbekendtgørelsens § 3, stk. 1, nr. 1², da staten er bygherre (jf. § 2, nr. 3).

Projektet er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, punkt 1C – vandforvaltningsopgaver inden for landbruget, herunder vandings- og dræningsprojekter.

Bygherre har jf. § 19, stk. 4 i miljøvurderingsloven anmodet om, at projektet der er omfattet af bilag 2, skal undergå en miljøvurdering.

2 Lovkrav til indholdet af miljøkonsekvensrapporten

Miljøkonsekvensrapporten skal udarbejdes således, at den opfylder kravene efter miljøvurderingslovens § 20, stk. 1-6 herunder bilag 7.

Afgrænsningsudtalelsen er udarbejdet på baggrund af sagens oplysninger, bemærkninger fra offentligheden og andre myndigheder i idefasen samt Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø's faglige viden og erfaringer om potentielle miljøpåvirkninger fra lignende projekter.

Nærværende udtalelse skal tages op til revision, hvis bygherre foretager ændringer i projektet, som påvirker, at nye oplysninger bør indgå i miljøkonsekvensrapporten, eller hvis der skulle tilgå Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø eller bygherre nye væsentlige oplysninger, som kan påvirke miljøvurderingen.

Forholdet til anden lovgivning og planlægning skal indgå i miljøkonsekvensrapporten. Såfremt et plangrundlag måtte være nødvendigt, vil dette skulle vedtages, før der kan gives en § 25-tilladelse til projektet efter miljøvurderingsloven.

3 Projektbeskrivelse og beliggenhed

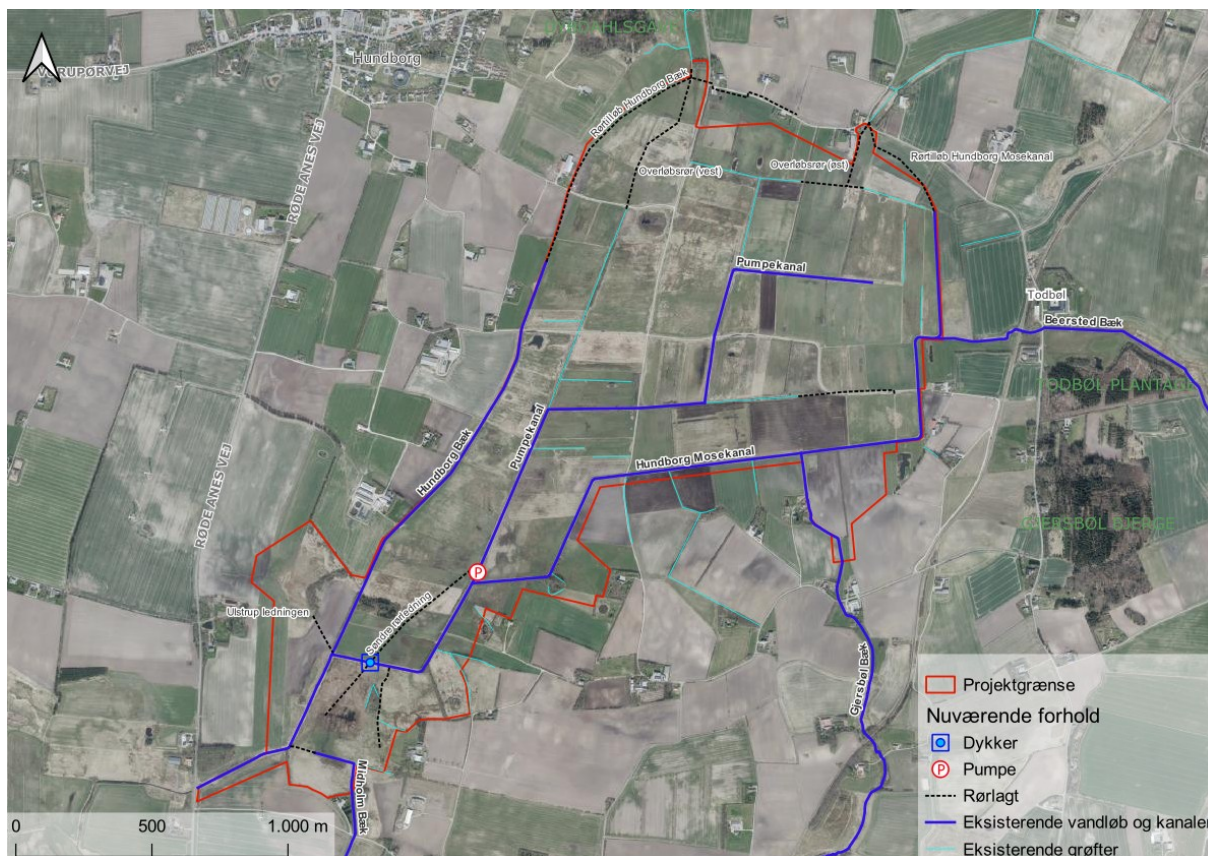
Projektområdet for klima-lavbundsprojektet Hundborg Mose har et samlet areal på 278 ha og er beliggende i Thisted Kommune, sydvest for Thisted ved Hundborg. Hundborg Mose har gennem mange år

¹ LBK nr. 4 af 03/01/2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

² BEK nr. 1608 af 09/12/2024 vedr. bekendtgørelse om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter.

været anvendt til tørveproduktion, hvilket har resulteret i, at terrænet har sat sig med op til 4,5 m sammenlignet med tidligere og mosen afvandes under de nuværende forhold ved hjælp af en pumpe og kanaler.

Projektområdet er omgivet af højereliggende terræn, og den lavtliggende mose består primært af ensartet lavbund med tørvejord.

Figur 1 Oversigt over projektområdet ved Hundborg Mose inkl. områdets vandløb og tekniske anlæg

I projektområdet udgøres hovedparten af arealerne af intensivt drevne landbrugsarealer med gødning mv. samt permanente græsarealer, ligesom der findes naturarealer, hvoraf nogle er beskyttede efter naturbeskyttelseslovens §3. Der findes ligeledes vandløb indenfor projektområdet, hvoraf et er målsat i henhold til gældende vandområdeplan og nogle er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3. Projektområdet er endvidere overlappende med Natura 2000-område N27 Hvidbjerg Å, Ove og Ørum Sø. Der findes habitatnaturtyper indenfor projektområdet og der er hydrologisk forbindelse mellem projektområdet og Natura 2000-området.

I forbindelse med projektet vil al landbrugsdrift i projektområdet ekstensiveres, og der vil blive tinglyst en deklaration på arealerne om fastholdelse af naturlig hydrologi samt bestemmelser om, at der ikke må omlægges, gødes, sprøjtes, afvandes eller tilplantes.

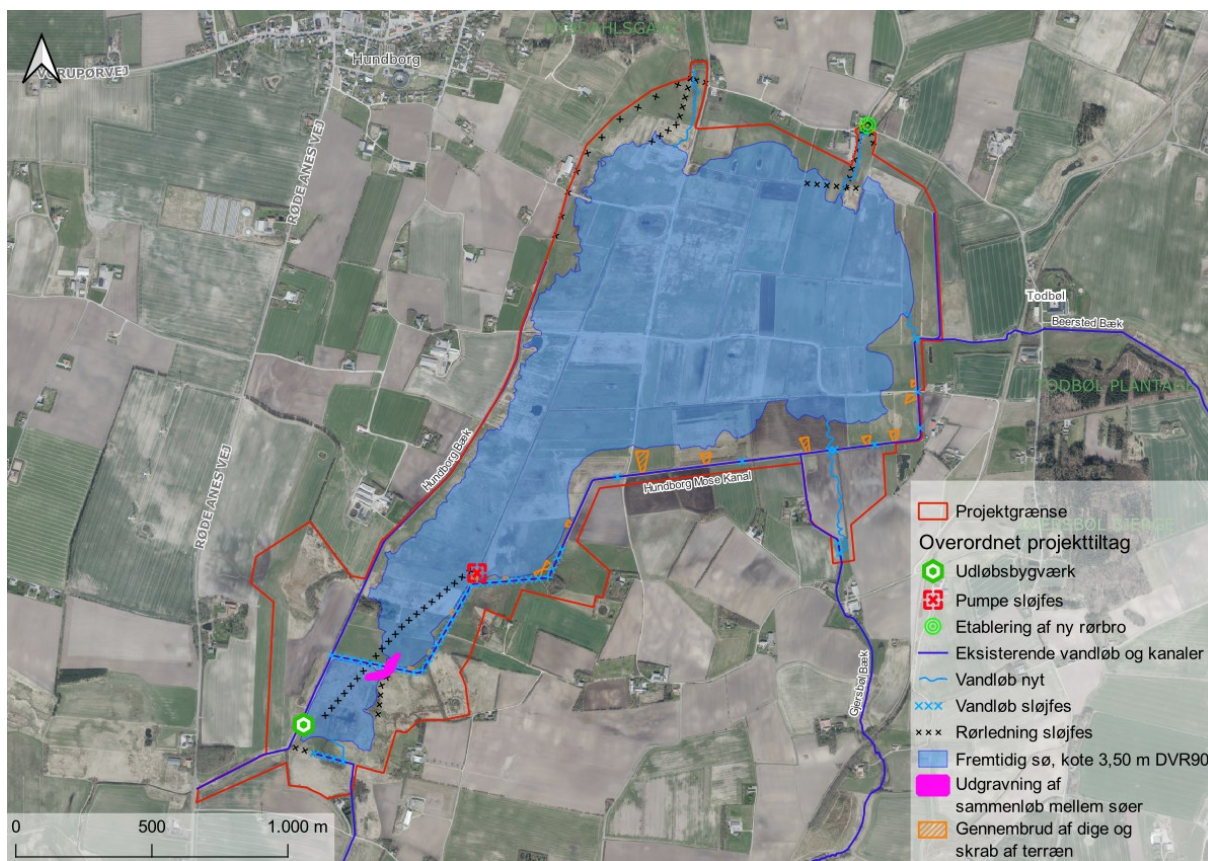
Klima-lavbundsprojektet Hundborg Mose vil genskabe en permanent lavvandet søflade på størstedelen af arealerne inden for projektområdet. Hundborg Mose Kanal, der løber i den sydlige del af projektområdet, blev oprindeligt etableret som en afvandingskanal, der modtager vand fra oplandet og leder det uden om det pumpede område. Kanalen er i mellemtiden blevet en del af Natura 2000-området N27

Hvidbjerg Å, Ove Sø og Ørum Sø og indeholder habitatnaturtyper, der findes på områdets udpegningsgrundlag. Da Natura 2000 områder er strengt beskyttede er det en krævende proces med selvstændig afgørelse at nedlægge eller reducere et Natura 2000 område. På den baggrund er der i den tekniske og biologiske forundersøgelse arbejdet med to scenarier: Et hovedscenarie, hvor Hundborg Mose Kanal helt eller delvist sløjfes og et alternativt scenarie, hvor Hundborg Mose Kanal bevares i sin nuværende form. Naturstyrelsen foretrækker dog klart hovedforslaget, da styrelsen vurderer, at det samlet set vil give de største natur- og miljøgevinster.

Mange af anlægstiltagene er ens for de to projektscenarier. Den væsentligste forskel er, at Hundborg Mose Kanal i hovedscenariet helt eller delvist sløjfes, og tilstødende rørlægninger åbnes, og nærliggende vandløb føres til den fremtidige søflade for at genskabe områdets landskabelige, hydrologiske og naturmæssige værdier samt sikre den størst mulige tilbageholdelse af næringsstoffer til Limfjorden. I det alternative scenarie opretholdes kanalen under de nuværende forhold.

Der gendannes en søflade ved gennemførelse af følgende tiltag:

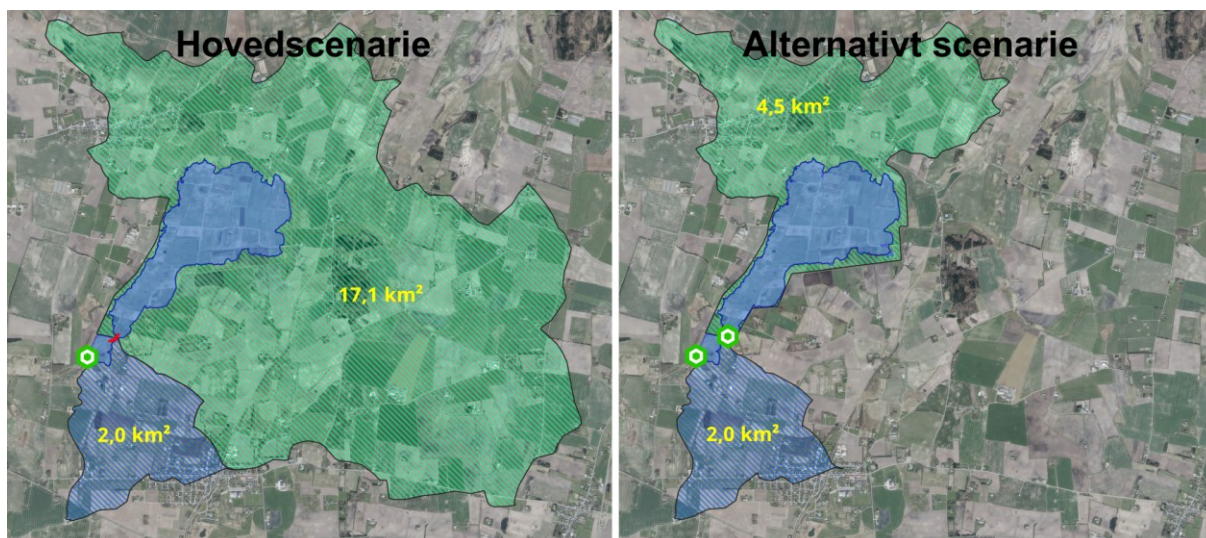
- Etablering af Hundborg Sø
 - Sløjfning og nedbrydning af pumpestation
 - Etablering af sammenløb mellem den store og lille søflade (kun hovedscenariet)
 - Etablering af nyt udløbsbygværk fra søer
- Vandløbsarbejder
 - Sløjfning af Hundborg Mose Kanal og gennembrud af diger (kun hovedscenariet)
 - Forlægning af tilløb fra nordvest (tidligere tilløb til Hundborg Bæk)
 - Forlægning af tilløb fra nordøst (tidligere tilløb til Hundborg Mose Kanal)
 - Forlægning og genslyngning af Gjersbøl Bæk
 - Forlægning og genslyngning af Midholm Bæk
 - Forlægning af Beersted Bæk til fremtidig søflade
- Håndtering af dræn, brønde og grøfter
 - Forlægning af eksterne dræn og grøfter
 - Etablering af rensebrønde
 - Sløjfning af interne dræn og brønde
 - Sløjfning af interne grøfter
- Veje
 - Sløjfning af interne veje i pumpelaget
- Erstatningsnatur for levesteder for birkemus, der inddrages.
- Afværger
 - Afværge omkring el-, tele- og vandledninger
 - Sikring af afvandingsmæssige forhold for ejendomme

Figur 2 Oversigt over de overordnede projekttiltag fra den tekniske og biologiske forundersøgelse ved etablering af hovedscenariet for klima-lavbundsprojektet Hundborg Mose

Klima-lavbundsprojektet har til hensigt at genskabe tidligere tiders naturforhold i området, herunder – på lang sigt – genetablering af hele det oprindelige vådområde ved Hundborg Mose. Dette sideløbende med at det også opfylder det overordnede mål for klima-lavbundsprojekter, nemlig at reducere udledningen af klimagasser til atmosfæren.

Hovedscenariet vurderes samlet set at være det scenarie, der i videst omfang understøtter de generelle formål med klima-lavbundsprojekter. Særligt i forhold til tilbageholdelse af næringsstoffer vurderes hovedscenariet at give en markant større effekt end det alternative scenarie, idet den samlede kvælstofreduktion er beregnet til 27.436 kg N/år mod 17.962 kg N/år i det alternative scenarie. Den væsentligt større vandtilførsel og det større opland i hovedscenariet medfører samtidig en mere robust og stabil hydrologi med mindre variation i søernes vandstand hen over året. Dermed reduceres risikoen for sommerperioder med markante vandstandsfall og indskrænkning af søfladen, som forventes kan forekomme under det alternative scenarie.

Figur 3 Oplandsforhold til søerne under hhv. hovedscenarie og alternativt scenarie fra den tekniske og biologiske forundersøgelse

Hovedscenariet vil skabe et større og mere sammenhængende vådområde med en mere naturlig hydrologi, hvor tidligere afvandede arealer får karakter af sø, mose, rørsump og fugtige enge, samtidig med at i dag rørlagte og regulerede vandløbsstrækninger føres tilbage til mere naturlige forløb. Projektet forventes på sigt at medføre en markant forbedring af områdets samlede naturværdi og biodiversitet, herunder skabe bedre og mere stabile levesteder for fugle, padder, insekter og pattedyr tilknyttet vådområder. Den mere stabile vandstand og de mere sammenhængende vådbundsarealer vurderes samtidig at kunne understøtte gunstige levestedsforhold for flere beskyttede arter, herunder bilag IV-arter kendt fra området. Landskabeligt vil hovedscenariet i højere grad genskabe karakteren af det oprindelige sammenhængende vådområde ved Hundborg Mose samt understøtte de naturlige hydrologiske processer i området.

Realisering af hovedscenariet vil samtidig indebære, at eksisterende habitatnaturtyper inden for Natura 2000-område N27 påvirkes som følge af sløjfning eller omlægning af dele af Hundborg Mose Kanal. Det vurderes derfor, at realisering af hovedscenariet vil kræve en fravigelse i forhold til habitatdirektivet, hvilket vil blive belyst nærmere i den videre miljøvurdering og myndighedsproces. Realisering af hovedscenariet indebærer også at der ikke bare sker omlægning men også nedlæggelse af en delstrækning, af Hundborg Mose Kanal, der er målsat i vandområdeplanen. På trods heraf vurderer Naturstyrelsen, at hovedscenariet samlet set vil skabe de største langsigtede landskabelige, hydrologiske og naturmæssige gevinster for området og det udgør derfor det primære scenarie, der arbejdes videre med.

Klima-lavbundsprojektet Hundborg Mose er forankret i gældende national og kommunal planlægning med fokus på reduktion af klima-gasudledninger samt genskabelse af naturlig hydrologi. Projektet understøtter den statslige lavbundsindsats og bidrager til opfyldelse af nationale klimamålsætninger.

Projektområdet er beliggende i landzone og vurderes overordnet at være i overensstemmelse med kommuneplanens målsætninger for klima, natur og vandmiljø og forventes ikke at udløse hverken kommuneplantillæg eller lokalplanpligt.

4 Idéfase og høringen af berørte myndigheder

Der har været gennemført en høring (idéfase/1. offentlighedsfase) med indkaldelse af ideer og forslag til miljøkonsekvensrapporten i perioden 4-22 juni 2026.

Miljøkonsekvensrapporten skal ud over de lovbestemte emner også behandle forhold fremdraget i 1. offentlighedsfase og ved høringen af berørte myndigheder, når det fremgår af nærværende afgrænsningsudtalelse eller af høringsnotatet.

Ved 1. offentlighedsfases indkaldelse af idéer og forslag, er der indkommet i alt 2 høringssvar. De to svar er gengivet i bilag 1. Beboerne på Mosevej 89 og 36 skriver:

” Vi er beboere på Mosevej 89 og 36, vores private vej, læbælter og marker kommer højst sandsynligt til at støde direkte op til det berørte område. Vi glæder os til at projektet bliver ført ud i livet, det bliver helt sikkert et skønt område.

Vi har ingen ønsker om aktiviteter i nærheden af os, tværtimod forventer vi, at der bliver lukket for adgang, dvs ingen parkerings-, vende-, lejrplads eller lignende.

Et forslag kunne være en bæk bag læbæltet og at Mosevej blev en del af en vandrerute.

Herudover har formanden for Hundborg Mose Lodsejerlaug fremsendt bemærkninger, hvor der gives udtryk for frustration over den langsommelige proces.

5 Vurdering af virkningerne på miljøet på tværs af landegrænserne

Der er ikke identificeret potentielle grænseoverskridende miljøpåvirkninger fra projektet. Der er derfor ikke gennemført en høring efter Espoo-konventionen og Espoo bliver ikke en del af den resterende del af projektet.

6 Krav til indhold og metode i miljøkonsekvensrapporten

Alle emner, der fremgår af miljøvurderingslovens bilag 7 skal som udgangspunkt indgå i miljøkonsekvensrapporten. Af Tabel 1-Tabel 5 fremgår det, hvorvidt de enkelte emner på det foreliggende grundlag vurderes at skulle indgå i miljøkonsekvensrapporten. Emner der skal indgå i miljøkonsekvensrapporten beskrives ikke grundigt eller udtømmende i forhold til potentielle påvirkninger. Det er derfor bygherres ansvar at alle potentielle påvirkninger indgår i miljøkonsekvensrapporten.

Emnerne skal i miljøkonsekvensrapporten være vurderet ved brug af tilgængelige, anerkendte metoder.

Miljøkonsekvensrapporten skal klart formidle projektet og resultater af miljøundersøgelserne på en læsevenlig måde, og der lægges derfor vægt på det ”ikke-tekniske resuméer”, som skal kunne læses af personer uden faglig viden om miljøpåvirkninger. I resten af miljøkonsekvensrapporten lægger Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vægt på, at teksten ikke går på kompromis med det faglige indhold og kvaliteten, for at øge læsevenligheden.

Særligt om væsentlige miljøpåvirkninger

Miljøkonsekvensrapporten skal både behandle væsentlige negative og væsentlige positive virkninger. Vurderingen af karakteren af en påvirkning skal være fagligt begrundet. Det er desuden vigtigt, at påvirkninger og konsekvenser ikke undlades, selvom de fra bygherres synspunkt er positive.

Særligt om kumulative påvirkninger

Miljøkonsekvensrapporten skal behandle de indbyrdes forhold mellem miljøfaktorer, samt med andre projekter og planer i området, og dette skal indgå for alle miljøemner, der indgår i miljøkonsekvensrapporten. For alle parametre foretages en vurdering og beskrivelse af eventuelle kumulative effekter (se Tabel 1).

Særligt om metode og dokumentationsgrundlaget

For så vidt angår feltundersøgelser, kan disse være nødvendige om end dette ikke er specifikt anført i denne afgrænsning. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø forudsætter således, at bygherre (eller rådgiverne til projektet) selv identificerer supplerende relevante kilder. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø anbefaler, at feltundersøgelser foretages som beskrevet i den/de tekniske anvisning(er) for NOVANA-overvågningen eller er sammenlignelige med disse. Såfremt bygherre vurderer, at den udførte undersøgelse/besigtigelse er tilstrækkelig uden anvendelse af de tekniske anvisninger, skal der redegøres herfor. Det er bygherres ansvar at sikre, at oplysningerne i miljøkonsekvensrapporten er af tilstrækkelig høj faglig kvalitet, og at oplysningerne er fyldestgørende. Det skal klart beskrives i miljøkonsekvensrapporten, hvis der mangler oplysninger for givne miljøforhold eller på anden måde er væsentlig usikkerhed om konklusionerne.

Hvis der er krav om særlige analyse- og beregningsmetoder er disse angivet i Tabel 2-6 under kolonnen ”begrundelse for vurdering af afgrænsning”. Dette gælder kun når der anvendes særlige metoder, hvorfor almindeligt anvendte metoder ikke fremgår.

Særligt om alternativer

Miljøkonsekvensrapporten skal omfatte de undersøgte alternativer (også de fravalgte alternativer), herunder behandle referencescenarie og de forslag til alternativer, der er fremkommet i 1. offentlighedsfase.

Som led i miljøkonsekvensvurderingen vil rimelige alternativer og mulige projektjusteringer blive belyst i det omfang, de vurderes at kunne medføre væsentligt ændrede miljøpåvirkninger.

7 Tabel 2 – kumulation

Tabel 1 – kumulation.

Kumulation			
Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Afgrænsning af miljøkonsekvensrapport
	<i>Her skal den potentielle påvirkning fra projektet på emnet beskrives (listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	<i>Her udarbejdes en uddybet og begrundet vurdering for hvorfor emnet eventuelt ikke skal indgå i miljøkonsekvensrapporten. Hold begrundelsen kort, hvis emnet indgår i miljøkonsekvensrapporten. Vær opmærksom på, at der ikke under de begrundede vurderinger bør fremgå nye informationer eller projektændringer (skal fremgå af projektbeskrivelsen).</i>	<i>Skal indgå/ Skal ikke indgå</i>
Indbyrdes forhold mellem nedenstående miljøfaktorer, samt med andre projekter i området (kumulativ effekt) Anlægsfase	Der vil i miljøkonsekvensrapporten blive vurderet hvorvidt der er kumulative påvirkninger mellem de nedenstående miljøfaktorer i anlægsfasen (intern kumulativ påvirkning) eller i forhold til andre planer eller projekter i området hvor der kan være miljøpåvirkninger med kumulativ påvirkning ift. miljøpåvirkningerne der vurderes for nærværende projekt.	Den indbyrdes påvirkning kan være af et vist omfang. Der redegøres for sammenhængen mellem identificerede mulige effekter og kumulative effekter fra andre planlagte projekter og planer. Der vil her i vurderingen af kumulative påvirkninger indgå planerne for Beersted lavbundsprojekt (opstrøms projektområdet) og Nørhå Enge lavbundsprojekt (nedstrøms, men også yderligere planer eller projekter vil kunne blive inddraget. For alle parametre foretages en vurdering og beskrivelse af eventuelle kumulative effekter, herunder bl.a. i relation til biodiversitet (Afgrænsning nedenfor)	Skal indgå
Indbyrdes forhold mellem nedenstående miljøfaktorer, samt med andre projekter i området (kumulativ effekt) Driftsfase	Helt tilsvarende gør sig gældende for driftsfasen	Her vil særlig landskabspåvirkningen blive inddraget	Skal indgå

8 Tabel 3 – befolkningens og menneskers sundhed

Tabel 2 – befolkningens og menneskers sundhed. *Hvis særlige analyse- og beregningsmetoder (ikke gængse anvendte metoder) anvendes beskrives disse.

Befolkningen og menneskers sundhed			
Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning	Begrundelse for vurdering af afgrænsning*	Afgrænsning af miljøkonsekvensrapport
	<i>Her skal den potentielle påvirkning fra projektet på emnet beskrives (listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	<i>Her udarbejdes en uddybet og begrundet vurdering for hvorfor emnet eventuelt ikke skal indgå i miljøkonsekvensrapporten. Hold begrundelsen kort, hvis emnet indgår i miljøkonsekvensrapporten. Vær opmærksom på, at der ikke under de begrundede vurderinger bør fremgå nye informationer eller projektændringer (skal fremgå af projektbeskrivelsen).</i>	<i>Skal indgå/ Skal ikke indgå</i>
Støj Anlægsfase	Støjpåvirkningen vil være størst i anlægsfasen. Støjen vil stamme fra grave-maskiner og jorddumpere. Der forventes kun lokale og op til få dages støjgener i dagtimerne mellem kl. 7.00 og 18.00 i nærheden af de spredte ejendomme der er ved projektområdet. Der arbejdes ikke på søn- og helligdage. De nærmest beliggende spredte bebyggelser/ejendomme ligger i en afstand fra et par hundrede til 500 meter fra projektområdet på 255 ha. På grund af størrelsen af projektområdet vil mange af de støjende aktiviteter finde sted i en væsentlig større afstand fra boliger end det angivne. Anlægsperioden forventes at strække sig over 6 måneder.	Støjgener vurderes ikke kunne udgøre en væsentlig miljøpåvirkning i anlægsfasen i dette projekt og vil derfor ikke blive yderligere belyst i bygherres miljøkonsekvensrapport.	Skal ikke indgå
Støj Driftsfase	I driftsfasen vil projektet ikke medføre støjgener.	Støjgener vurderes ikke kunne udgøre en væsentlig miljøpåvirkning i driftsfasen i dette projekt og vil derfor ikke blive yderligere belyst i bygherres miljøkonsekvensrapport.	Skal ikke indgå
Vibrationer Anlægsfase	Der kan potentielt være vibrationer fra maskiner i anlægsfasen.	Der vurderes ikke at komme mærkbare vibrationer fra de maskiner, der benyttes i projektets anlægsfase.	Skal ikke indgå

Befolkningen og menneskers sundhed			
Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning	Begrundelse for vurdering af afgrænsning*	Afgrænsning af miljøkonsekvensrapport
	<i>Her skal den potentielle påvirkning fra projektet på emnet beskrives (listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	<i>Her udarbejdes en uddybet og begrundet vurdering for hvorfor emnet eventuelt ikke skal indgå i miljøkonsekvensrapporten. Hold begrundelsen kort, hvis emnet indgår i miljøkonsekvensrapporten. Vær opmærksom på, at der ikke under de begrundede vurderinger bør fremgå nye informationer eller projektændringer (skal fremgå af projektbeskrivelsen).</i>	<i>Skal indgå/ Skal ikke indgå</i>
Vibrationer Driftsfase	Der vil ikke være særlig anvendelse af maskiner der skaber vibrationer i driftsfasen.	Der vil ikke være påvirkning fra vibrationer i driftsfasen	Skal ikke indgå
Luft og lugt Anlægsfase	Hovedparten af anlægsarbejderne vil foregå i tilknytning til de eksisterende grøfter og vandløb, og der vil derfor næsten udelukkende blive håndteret våde eller fugtige sediment/jordfraktioner, som ikke støver. Der vil dog ske fjernelse af grusveje indenfor projektområdet og materiale transport ved tildækning af grøfter, men med minimale gener i forhold til luft og lugt. Tilkørsel med entreprenørmaskiner til arbejdsarealerne samt lastbilstransporter med betonrør og grus vil foregå via eksisterende asfalt- og grusveje. Herefter vil trafikken ske inden for projektområdet på landbrugsarealerne. Generne er sammenlignelige med den nuværende situation med kørsel med tung trafik tilknyttet landbrugsdriften. Der kan være kortvarige støvgener ved transporter af materialer til og fra projektområdet. Gravning og flytning af materialer sker også delvist i et "vådere miljø". Lugtgener vil	Støv og lugtgener vurderes ikke at ville ikke kunne udgøre en væsentlig miljøpåvirkning i hverken anlægs- eller driftsfasen i dette projekt og vil derfor ikke blive yderligere belyst i bygherres miljøkonsekvensrapport.	Skal ikke indgå

Befolkningen og menneskers sundhed			
Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning	Begrundelse for vurdering af afgrænsning*	Afgrænsning af miljøkonsekvensrapport
	<i>Her skal den potentielle påvirkning fra projektet på emnet beskrives (listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	<i>Her udarbejdes en uddybet og begrundet vurdering for hvorfor emnet eventuelt ikke skal indgå i miljøkonsekvensrapporten. Hold begrundelsen kort, hvis emnet indgår i miljøkonsekvensrapporten. Vær opmærksom på, at der ikke under de begrundede vurderinger bør fremgå nye informationer eller projektændringer (skal fremgå af projektbeskrivelsen).</i>	<i>Skal indgå/ Skal ikke indgå</i>
	også være afgrænset til en lille nærhedszone, hvor arbejdet foregår. Ammoniakfordampning fra Husdyrgødning, herunder fra udbringning vil også ophøre.		
Luft og lugt Driftsfase	I driftsfasen vil projektet ikke medføre luft eller lugtgener	Luftforurening vurderes ikke at kunne udgøre en væsentlig miljøpåvirkning i dette projekt og vil derfor ikke blive yderligere belyst i bygherres miljøkonsekvensrapport.	Skal ikke indgå
Lys Anlægsfase	Der kan være lysgener i relation til anlægsarbejdet.	Anlægsarbejderne vil udelukkende blive foretaget i dagtimerne, og der vil derfor ikke være behov for oplysning af arbejdspladser m.m., ligesom projektet heller ikke vil være belyst i driftsfasen. Lys vurderes ikke at kunne udgøre en væsentlig miljøpåvirkning i dette projekt og vil derfor ikke blive yderligere belyst i bygherres miljøkonsekvensrapport.	Skal ikke indgå.
Lys Driftsfase	Der vil i driftsfasen ikke være gener fra belysning	Der vil ikke være lysgener, så det vurderes ikke i miljøkonsekvensrapporten	Skal ikke indgå
Trafik og transport Anlægsfase	Der er primært tale om øget trafik under anlægsarbejdet. Tilkørsel med entreprenørmaskiner til arbejdsarealerne samt lastbilstransporter med betonrør og grus vil foregå via eksisterende asfalt- og grusveje. Herefter vil trafikken ske inden for projektområdet på landbrugsarealerne. Samlet set vurderes der at være tale om 10 yderligere transportere til og fra projektområdet inden for en anlægsperiode på 4 måneder og tilsvarende	Der er primært tale om øget trafik under anlægsarbejdet. Tilkørsel med entreprenørmaskiner til arbejdsarealerne samt lastbilstransporter med betonrør og grus vil foregå via eksisterende asfalt- og grusveje. Herefter vil trafikken ske inden for projektområdet på landbrugsarealerne. Samlet set vurderes der at være tale om 10 yderligere transportere til og fra projektområdet inden for en anlægsperiode på 4 måneder og tilsvarende mindre landbrugstransport. I driftsfasen vil området være ekstensivt drevet, og der vil derfor komme en reduceret trafik fra landbrugsmaskiner som følge af den ændrede arealanvendelse. Trafikale gener og støvgener vurderes ikke at kunne udgøre en væsentlig miljøpåvirkning i dette projekt og vil derfor ikke blive yderligere belyst i bygherres miljøkonsekvensrapport.	Skal ikke indgå

Befolkningen og menneskers sundhed			
Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning	Begrundelse for vurdering af afgrænsning*	Afgrænsning af miljøkonsekvensrapport
	<i>Her skal den potentielle påvirkning fra projektet på emnet beskrives (listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	<i>Her udarbejdes en uddybet og begrundet vurdering for hvorfor emnet eventuelt ikke skal indgå i miljøkonsekvensrapporten. Hold begrundelsen kort, hvis emnet indgår i miljøkonsekvensrapporten. Vær opmærksom på, at der ikke under de begrundede vurderinger bør fremgå nye informationer eller projektændringer (skal fremgå af projektbeskrivelsen).</i>	<i>Skal indgå/ Skal ikke indgå</i>
	mindre landbrugstransport. I driftsfasen vil området være ekstensivt drevet, og der vil derfor komme en reduceret trafik fra landbrugsmaskiner som følge af den ændrede arealanvendelse. Trafikale gener og støvgener vurderes ikke at kunne udgøre en væsentlig miljøpåvirkning i dette projekt og vil derfor ikke blive yderligere belyst i bygherres miljøkonsekvensrapport.		
Trafik og transport Driftsfase	I driftsfasen vil der i projektområdet være ophør af trafik og transport relateret til landbrugsdrift af arealerne, Der vil kun være meget begrænset trafik i relation til opsyn og vedligeholdelsesarbejde	Trafik vil være meget begrænset i driftsfasen og vil hovedsageligt ikke finde sted i selve projektområdet.	Skal ikke indgå
Tryghed, herunder risiko for større ulykker og katastrofer Anlægsfase	Anlægsarbejdet kan potentielt øge risiko for større ulykker eller katastrofer i relation til anvendelse af maskiner, køretøjer, brændstoffer m.m.	I forbindelse med udførelsen af anlægsarbejdet udarbejdes der om nødvendigt Plan for Sikkerhed og Sundhed. Det er et krav, at alle maskiner kun anvender bionedbrydeligt hydraulikolie. Alle entreprenørmaskiner skal medbringe materiale til olie opsamling og inddæmning med kapacitet på minimum 50 liter. Brugt olie, emballage og andet affald skal afleveres til godkendt modtager.	Skal ikke indgå
Tryghed, herunder risiko for større ulykker og katastrofer Driftsfase	Der vil ikke i driftsfasen være aktiviteter der kan medføre større ulykker og katastrofer.	Der vil være helt begrænsede aktiviteter relateret til vedligehold og tilsyn, der ikke indebærer risici for ulykker eller katastrofer.	Skal ikke indgå

Befolkningen og menneskers sundhed			
Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning	Begrundelse for vurdering af afgrænsning*	Afgrænsning af miljøkonsekvensrapport
	<i>Her skal den potentielle påvirkning fra projektet på emnet beskrives (listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	<i>Her udarbejdes en uddybet og begrundet vurdering for hvorfor emnet eventuelt ikke skal indgå i miljøkonsekvensrapporten. Hold begrundelsen kort, hvis emnet indgår i miljøkonsekvensrapporten. Vær opmærksom på, at der ikke under de begrundede vurderinger bør fremgå nye informationer eller projektændringer (skal fremgå af projektbeskrivelsen).</i>	<i>Skal indgå/ Skal ikke indgå</i>
Friluftsliv og rekreativ værdi Anlægsfase	Projektets gennemførelse vil i anlægsfasen medføre begrænsninger i færdsel og rekreativ udnyttelse af projektområdet.	Den nuværende udnyttelse af området er begrænset, men der er veje der kan anvendes rekreativt og der er blandt andet stier til en udsigtsplatform i området.	Skal ikke indgå
Friluftsliv og rekreativ værdi Driftsfase	Projektets gennemførelse vil tilsvarende i driftsfasen medføre begrænsninger i færdsel og rekreativ udnyttelse af projektområdet.	Der vil ikke længere være mulighed for at anvende veje i området, men den rekreative værdi vil generelt være øget ift. oplevelse af landskabet, reduktion af generne fra landbrugsdriften og forøgede muligheder for naturoplevelser. Det vil blive vurderet i miljøkonsekvensrapporten, hvor de ændrede oplevelsesmuligheder vil indgå. Der undersøges også muligheder sammen med lods ejere i randområdet til den planlagte sø, om der kan sikres nye rekreative muligheder.	Skal indgå

9 Tabel 4 – biodiversiteten

Tabel 3 – Biodiversiteten. *Hvis særlige analyse- og beregningsmetoder (ikke gængse anvendte metoder) anvendes beskrives disse.

Biodiversiteten			
Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning	Begrundelse for vurdering af afgrænsning*	Afgrænsning af miljøkonsekvensrapport
	<i>Her skal den potentielle påvirkning fra projektet på emnet beskrives (listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	<i>Her udarbejdes en uddybet og begrundet vurdering for hvorfor emnet eventuelt ikke skal indgå i miljøkonsekvensrapporten. Hold begrundelsen kort, hvis emnet indgår i miljøkonsekvensrapporten. Vær opmærksom på, at der ikke under de begrundede vurderinger bør fremgå nye informationer eller projektændringer (skal fremgå af projektbeskrivelsen).</i>	<i>Skal indgå/ Skal ikke indgå</i>
Beskyttet natur iht. naturbeskyttelseslovens § 3 og fredskov Anlægsfase	Der vil i anlægsfasen gennemføres anlægsarbejde i delarealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Der vil ikke være inddragelse af fredsskowsarealer.	Der vil ske væsentlig ændring af naturtyper, der er omfattet af beskyttelsesordningen. Det gælder indenfor projektområdet både søer (12), enge (8), moser (5) og vandløb. Miljøvurderingen skal indeholde beskrivelse og vurdering af dette.	Skal indgå
Beskyttet natur iht. naturbeskyttelseslovens § 3 og fredskov Driftsfase	Der vil i driftsfasen være arealer der nu er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 der nedlægges eller ændres ved oversvømmelse.	Hovedparten af de nævnte arealer der er omtalt ovenfor vil i driftsfasen være oversvømmende og vil have ændret deres tilstand væsentligt og irreversibelt. Miljøvurderingen skal indeholde beskrivelse og vurdering af dette.	Skal indgå
Bilag IV-arter/ Rødlistede/fredede arter Anlægsfase	Rødlistede/fredede arter vil kunne miste deres levesteder ved ændringer i topografien i området eller i forbindelse med oversvømmelse af levesteder. Det gælder både opholdssteder, fourageringsarealer og yngleområder. Det gælder i anlægsfasen, men også i driftsfasen.	Der er ved feltarbejde og naturkortlægning samt baseret på artsdatabaser registreret en række arter, hvor levestederne kan blive påvirket af anlægsarbejdet. Det gælder blandt andet arter af flagermus, birkemus, odder og bæklampret. Der skal i miljøkonsekvensrapporten være en vurdering af påvirkningen af levestederne for de nævnte arter og eventuelt yderligere i anlægsfasen for projektet. Der forventes en fuld habitatvurdering for arterne birkemus og bæklampret, men yderligere arter vil eventuelt blive inddraget.	Skal indgå
Bilag IV-arter/ Rødlistede/fredede arter Driftsfase	Rødlistede/fredede arter vil kunne miste deres levesteder ved ændringer i topografien i området eller i forbindelse med oversvømmelse af levesteder. Det gælder både opholdssteder, fouragerings	De samme forhold som nævnt under anlægsfasen gør sig gældende i driftsfasen. Det vedrører vurdering af tab af levesteder men også behov for afværge og kompensering ved anlæg af erstatningslevesteder.	Skal indgå

Biodiversiteten			
Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning	Begrundelse for vurdering af afgrænsning*	Afgrænsning af miljøkonsekvensrapport
	<i>Her skal den potentielle påvirkning fra projektet på emnet beskrives (listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	<i>Her udarbejdes en uddybet og begrundet vurdering for hvorfor emnet eventuelt ikke skal indgå i miljøkonsekvensrapporten. Hold begrundelsen kort, hvis emnet indgår i miljøkonsekvensrapporten. Vær opmærksom på, at der ikke under de begrundede vurderinger bør fremgå nye informationer eller projektændringer (skal fremgå af projektbeskrivelsen).</i>	<i>Skal indgå/ Skal ikke indgå</i>
	arealer og yngleområder. Det gælder i anlægsfasen, men også i driftsfasen.		
Natura 2000 Anlægsfase	Dele af projektområdet er udpeget som en mindre del af Natura 2000 område nr. 27, Hvidbjerg Å, Ove Sø og Ørum Sø. Projektets anlægsarbejde vil kunne påvirke levesteder for arter der indgår i udpegningsgrundlaget og for habitater, hvor der er afgrænset arealer for disse (habitatnatur) indenfor projektområdet.	Projektet vil i anlægsfasen indeholde gravning og jordflytning og terrænreguleringer, der omfatter arealer hvor der er udpeget habitatnatur eller levesteder for bilag II arter. Ved projekt gennemførelse vil der kunne være påvirkning af disse arealer. Det vedrører arter som bæklampret og naturtyper som "Vandløb med vandplanter (3260)" og "Vandløb med urtebræmmer (6430)". For bilag IV arter vil der være en screening af hvilke arter det er relevant at inddrage, men miljøvurderingen vil i hvert fald omfatte flagermus, birkemus og odder. Miljøfaktoren vil indgå i miljøvurderingen og vil være baseret på kortlægning af naturforholdene fra WSP, NST og SGAV, men også yderligere tilgængelige kilder på nettet.	Skal indgå
Natura 2000 Driftsfase	I driftsfasen for projektet vil der være levesteder og habitatnatur, der ikke længere er i projektområdet hvor den lavvandede sø er etableret og andre levesteder kan være forandrede på grund af projektets gennemførelse.	Projektet vil i driftsfasen have ændret en række naturtyper og levesteder for arter. Der skal i miljøkonsekvensrapporten være indeholdt en vurdering af de påvirkninger der har været på naturtyper og arter, der indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området og en tilsvarende vurdering af påvirkning af bilag IV arter. Der vil yderligere i miljøkonsekvensrapporten være en vurdering af de kompenserende og afværgende foranstaltninger der skal være indeholdt i rapporten. Det sidste forventes i hvert fald at omfatte de nævnte to habitatnaturtyper og arter som birkemus og bæklampret. Vurderingen vil være baseret på de samme kilder, som er nævnt under anlægsarbejdet.	Skal indgå
Støj og vibrationer Anlægsfase	Støjpåvirkningen vil være størst i anlægsfasen. Støjen vil stamme fra gravemaskiner og jorddumpere. Der forventes kun lokale og op til få dages støjgener i dagtimerne mellem kl. 7.00 og 18.00	Støjgener vurderes ikke kunne udgøre en væsentlig miljøpåvirkning i anlægsfasen i dette projekt. Støj vil kunne have en påvirkning på arter som flagermus og i nogen grad odder og birkemus, men støjen vil være sammenlignelig med den støj, der i dag er i projektområdet i relation til landbrugsdrift. Støjen vil også være relativt kortvarig og skifte rundt i projektområdet. For flagermus vil de støjende aktiviteter også finde sted på tidspunkter hvor individerne ikke er	Skal ikke indgå

Biodiversiteten			
Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning	Begrundelse for vurdering af afgrænsning*	Afgrænsning af miljøkonsekvensrapport
	<i>Her skal den potentielle påvirkning fra projektet på emnet beskrives (listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	<i>Her udarbejdes en uddybet og begrundet vurdering for hvorfor emnet eventuelt ikke skal indgå i miljøkonsekvensrapporten. Hold begrundelsen kort, hvis emnet indgår i miljøkonsekvensrapporten. Vær opmærksom på, at der ikke under de begrundede vurderinger bør fremgå nye informationer eller projektændringer (skal fremgå af projektbeskrivelsen).</i>	<i>Skal indgå/ Skal ikke indgå</i>
	Støj vil kunne have en skræmmende påvirkning på nogen arter.	aktive. Miljøpåvirkningen vil derfor ikke blive yderligere belyst i bygherres miljøkonsekvensrapport.	
Støj og vibrationer Driftsfase	Der vil ikke være særlige aktiviteter i driftsfasen der medfører støj og vibrationer, der vil kunne påvirke arter negativt.	Miljøpåvirkning fra støjgener vil derfor ikke blive belyst yderligere i miljøkonsekvensrapporten.	Skal ikke indgå
Risiko for større ulykker og katastrofer Anlægsfase	I forbindelse med udførelsen af anlægsarbejdet vil større risici og katastrofer ift. anlægsfasen vedrøre forsætligt drab på individer eller udledning af stoffer, der er skadelig for biodiversiteten i en større del af projektområdet.	Der vil blive fulgt planlægning for sikkerhed i anlægsarbejdet og der vil ikke blive anvendt materialer hvor der er risici for større ulykker og katastrofer. Denne miljøfaktor vil ikke blive yderligere belyst i bygherres miljøkonsekvensrapport.	Skal ikke indgå
Risiko for større ulykker og katastrofer Driftsfase	Der vil ikke i driftsfasen være aktiviteter, der kan medføre større ulykker og katastrofer.	Denne miljøfaktor vil ikke blive yderligere belyst i bygherres miljøkonsekvensrapport.	Skal ikke indgå

10 Tabel 5 – jord, vand, luft og klima

Tabel 4 – jord, vand, luft og klima. *Hvis særlige analyse- og beregningsmetoder (ikke gængse anvendte metoder) anvendes beskrives disse.

Jord, vand, luft og klima			
Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning	Begrundelse for vurdering af afgrænsning*	Afgrænsning af miljøkonsekvensrapport
	<i>Her skal den potentielle påvirkning fra projektet på emnet beskrives (listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	<i>Her udarbejdes en uddybet og begrundet vurdering for hvorfor emnet eventuelt ikke skal indgå i miljøkonsekvensrapporten. Hold begrundelsen kort, hvis emnet indgår i miljøkonsekvensrapporten. Vær opmærksom på, at der ikke under de begrundede vurderinger bør fremgå nye informationer eller projektændringer (skal fremgå af projektbeskrivelsen).</i>	<i>Skal indgå/ Skal ikke indgå</i>
Jordbund og jordforurening Anlægsfase	Projektområdet indeholder primært tørveholdigt humusjord. Der er ingen kortlagte jordforureninger på V1 eller V2 niveau inden for projektområdets afgrænsning. Ligeledes er området ikke omfattet af områdeklassificering. Med projektet bremses nedbrydningen af den tørveholdige humusjord, som er projektets hovedformål i forhold til klimaeffekt. Med projektet vil dræning ophøre, og dermed vil der blive genskabt iltfrie forhold i jordmatricen. Der vil blive etableret jordvolde/forhøjninger af hensyn til birkemus og der vil gennemføres paddeskrab. Overskudsjord ved projektet vil blandt anvendes til opfyldning af grøfter. Jordarbejderne tilrettelægges, så der sker et minimum af jordtransport.	Det vurderes, at der ikke vil være en væsentlig miljøpåvirkning af jord eller fra jord indenfor eller omkring projektområdet, hvorfor emnet ikke vil blive belyst yderligere i bygherres miljøkonsekvensrapport. Levestederne for padderne og birkemus vil blive behandlet i afsnittene omkring arter, herunder bilag IV arter.	Skal ikke indgå
Jordbund og jordforurening Driftsfase	Der vil ikke være påvirkninger af jordbundsforhold her.	Der vil ikke ske flytning af jord eller gravning i driftsfasen.	Skal ikke indgå.

Jord, vand, luft og klima			
Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning	Begrundelse for vurdering af afgrænsning*	Afgrænsning af miljøkonsekvensrapport
	<i>Her skal den potentielle påvirkning fra projektet på emnet beskrives (listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	<i>Her udarbejdes en uddybet og begrundet vurdering for hvorfor emnet eventuelt ikke skal indgå i miljøkonsekvensrapporten. Hold begrundelsen kort, hvis emnet indgår i miljøkonsekvensrapporten. Vær opmærksom på, at der ikke under de begrundede vurderinger bør fremgå nye informationer eller projektændringer (skal fremgå af projektbeskrivelsen).</i>	<i>Skal indgå/ Skal ikke indgå</i>
Råstoffer / Råstofindvinding Anlægsfase	Potentiel påvirkning fra råstofindvinding eller udpegede råstofområder indtages.	Der vil ikke ske indvinding af råstoffer eller påvirkning af udpegede råstofindvindingsområder.	Skal ikke indgå
Råstoffer / Råstofindvinding Driftsfase	Ingen påvirkning.	Ingen påvirkning.	Skal ikke indgå
Overflade- og grundvand (fysik, kemi og biologi) Anlægsfase	Projektet genererer ikke spildevand Der skal ikke håndteres regnvand i projektet. Regnvand vil fortsat kunne ned-sive, som ved de eksisterende forhold.	Det vurderes, at der ikke vil være en væsentlig miljøpåvirkning fra spildevand indenfor eller omkring projektområdet, hvorfor emnet ikke vil blive belyst yderligere i bygherres miljøkonsekvensrapport. Det indgår herunder i vurderingen at der er gennemført separat kloakering for Hundborg By. For overfladevand vil emnet blive vurderet i miljøkonsekvensrapporten idet projektets gennemførelse vil betyde en række ændringer omkring næringsstofbelastning nedstrøms, samt afvandings- og sedimentforhold i projektområdet.	Skal indgå
	Projektet kan påvirke søer og vandløb.	Emnet behandles under beskyttede naturtyper.	Skal ikke indgå
Overflade- og grundvand (fysik, kemi og biologi) Driftsfase	Grundvand.	I driftsfasen vil der være en række ændringer ift. den nuværende situation med hensyn til næringsstofbelastning nedstrøms, samt afvandings og sedimentforhold i projektområdet. Emnet vil derfor blive vurderet i miljøkonsekvensrapporten.	Skal indgå
	Vandløb, søer kan påvirkes gennemførelse i driftsfasen ved projektets.	I den tidlige driftsfase vil der være en række midlertidige ændrede forhold der vil indgå i vurderingerne. Det vedrører potentiel frigørelse af iltfattigt overfladevand samt eventuel frigivelse af miljøfremmede stoffer i en kortere periode efter anlægsarbejdet. På længere sigt vil der være reduceret frigivelse af næringsstoffer fra projektområdet. Den beskrevne omlægning men også	Skal indgå

Jord, vand, luft og klima			
Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning	Begrundelse for vurdering af afgrænsning*	Afgrænsning af miljøkonsekvensrapport
	<i>Her skal den potentielle påvirkning fra projektet på emnet beskrives (listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	<i>Her udarbejdes en uddybet og begrundet vurdering for hvorfor emnet eventuelt ikke skal indgå i miljøkonsekvensrapporten. Hold begrundelsen kort, hvis emnet indgår i miljøkonsekvensrapporten. Vær opmærksom på, at der ikke under de begrundede vurderinger bør fremgå nye informationer eller projektændringer (skal fremgå af projektbeskrivelsen).</i>	<i>Skal indgå/ Skal ikke indgå</i>
		nedlægning af en del af Hundborg Mose Kanal vil ligeledes indgå i vurderingerne af emnet i miljøkonsekvensrapporten. Endelig vil vurderingen af nedlæggelse af en del af et målsat vandløb indgå her.	
Luftforurening Anlægsfase	Påvirkning fra gravearbejde og maskin-anvendelse.	Påvirkningen vil være helt begrænset.	Skal ikke indgå
Luftforurening Driftsfase	Påvirkning fra gravearbejde og maskin-anvendelse.	Der vil ikke være en påvirkning.	Skal ikke indgå
Klima Anlægsfase	Projektet har til formål som klima-lavbundsprojekt at påvirke dette forhold.	Der vil ikke i anlægsfasen være påvirkning af klima forhold.	Skal ikke indgå
Klima Driftsfase	Projektet har til formål som klima-lavbundsprojekt at påvirke dette forhold.	Det er centralt formål med projektet at påvirke klimaforhold, det behandles i miljøkonsekvensrapporten, men alene for driftsfasen.	Skal indgå
Risiko for større ulykker og katastrofer Anlægsfase	Der kan potentielt være en påvirkning ved projektets gennemførelse.	Det kan afvises at der vil være aktiviteter i anlægsfasen, der skaber mulighed for større ulykker og katastrofer. Almindelige regler for anlægsarbejde vil blive fulgt.	Skal ikke indgå
Risiko for større ulykker og katastrofer Driftsfase	Der kan potentielt være en påvirkning ved projektets gennemførelse.	Der er i driftsfasen ingen risiko for større ulykker eller katastrofer.	Skal ikke indgå

11 Tabel 6 – materielle goder, kulturarv og landskab

Tabel 5 – materielle goder, kulturarv og landskab. *Hvis særlige analyse- og beregningsmetoder (ikke gængse anvendte metoder) anvendes beskrives disse.

Materielle goder, kulturarv, landskab			
Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning	Begrundelse for vurdering af afgrænsning*	Afgrænsning af miljøkonsekvensrapport
	<i>Her skal den potentielle påvirkning fra projektet på emnet beskrives (listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	<i>Her udarbejdes en uddybet og begrundet vurdering for hvorfor emnet eventuelt ikke skal indgå i miljøkonsekvensrapporten. Hold begrundelsen kort, hvis emnet indgår i miljøkonsekvensrapporten. Vær opmærksom på, at der ikke under de begrundede vurderinger bør fremgå nye informationer eller projektændringer (skal fremgå af projektbeskrivelsen).</i>	<i>Skal indgå/ Skal ikke indgå</i>
Materielle goder Anlægsfase	Der vil ikke i anlægsfasen være en påvirkning af materielle goder udover at landbrugsdriften ophører indenfor projektområdet.	De involverede lodsejere vil efter aftale opnå nye arealer til landbrugsdrift. Emnet vil ikke blive behandlet i miljøkonsekvensrapporten.	Skal ikke indgå
Materielle goder Driftsfase	I driftsfasen vil der ikke være påvirkning af materielle goder.	Der vil ikke være påvirkning og emnet behandles ikke i miljøkonsekvensrapporten.	Skal ikke indgå
Infrastruktur og bebyggelse Anlægsfase	Projektet gennemførelse kan påvirke infrastruktur og boliger i anlægsfasen.	Der er ikke boliger i projektområdet og det er alene mindre grusveje, der indtages indenfor projektområdet. Emnet vil ikke blive behandlet i miljøkonsekvensrapporten. Det sikres ved detailprojekteringen at projektet ikke vil medføre at naboarealer, der ikke indgår i projektområdet, bliver mere vandlidende end det er tilfældet i dag.	Skal ikke indgå
Infrastruktur og bebyggelse Driftsfase	Projektet gennemførelse kan påvirke infrastruktur og boliger i driftsfasen.	Der vil ikke være påvirkning af infrastruktur og boliger i driftsfasen. Emnet vil ikke blive behandlet i miljøkonsekvensrapporten.	Skal ikke indgå
Ressourcer og affald Anlægsfase	Projektets gennemførelse vil kunne kræve ressourcer og producere affald.	Der vil kun i begrænset omfang være anvendelse af ressourcer og produktion affald i anlægsfasen. Emnet behandles ikke i miljøkonsekvensrapporten.	Skal ikke indgå
Ressourcer Driftsfase	Projektets vil i driftsfasen kunne kræve ressourcer og producere affald.	Der vil ikke ske anvendelse af ressourcer og produktion affald i driftsfasen. Emnet behandles ikke i miljøkonsekvensrapporten.	Skal ikke indgå

Materielle goder, kulturarv, landskab			
Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning	Begrundelse for vurdering af afgrænsning*	Afgrænsning af miljøkonsekvensrapport
	<i>Her skal den potentielle påvirkning fra projektet på emnet beskrives (listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	<i>Her udarbejdes en uddybet og begrundet vurdering for hvorfor emnet eventuelt ikke skal indgå i miljøkonsekvensrapporten. Hold begrundelsen kort, hvis emnet indgår i miljøkonsekvensrapporten. Vær opmærksom på, at der ikke under de begrundede vurderinger bør fremgå nye informationer eller projektændringer (skal fremgå af projektbeskrivelsen).</i>	<i>Skal indgå/ Skal ikke indgå</i>
Landskab Anlægsfase	Anlægsarbejdet kan påvirke landskabet.	I anlægsfasen vil der ikke være særlig påvirkning af landskabet. Emnet vil ikke blive behandlet i miljøkonsekvensrapporten. Emnet vil ikke blive behandlet i miljøkonsekvensrapporten.	Skal ikke indgå
Landskab Driftsfase	I driftsfasen kan der være landskabspåvirkning.	I driftsfasen vil landskabsoplevelsen være forandret ved ophør af landbrugsdrift og skabelse af en større lavvandet sø. Emnet vil blive behandlet i miljøkonsekvensrapporten.	Skal indgå
Kulturarv og arkæologi Anlægsfase	Projektet vil i anlægsfasen potentielt kunne påvirke kulturarv og arkæologi.	I projektområdet vil der kunne være kulturarv og fortidsminder. Slots- og kulturarvsstyrelsen vil blive inddraget i høring. Emnet behandles ud fra det eventuelt i miljøkonsekvensrapporten.	Skal eventuelt indgå
Kulturarv og arkæologi Driftsfase	Projektet vil i driftsfasen potentielt kunne påvirke kulturarv og arkæologi.	I driftsfasen vil der ikke være yderligere påvirkning af kulturarv eller fortidsminder. Emnet vil ikke blive behandlet i miljøkonsekvensrapporten.	Skal ikke indgå

Bilag 1: Indkomne svar i høringsfasen

Beboerne på Mosevej 36 og 89

Vi er beboere på Mosevej 89 og 36, vores private vej, læbælter og marker kommer højst sandsynligt til at støde direkte op til det berørte område. Vi glæder os til at projektet bliver ført ud i livet, det bliver helt sikkert et skønt område.

Vi har ingen ønsker om aktiviteter i nærheden af os, tværtimod forventer vi, at der bliver lukket for adgang, dvs ingen parkerings-, vende-, lejrplads eller lignende.

Et forslag kunne være en bæk bag læbæltet og at Mosevej blev en del af en vandrerute.

Venlig hilsen Klaus Futtrup og Anne Marie Kjeldgaard.

Lodsejerne i Hundborg mose, ved formand Mogens Yde

Som formand for Hundborg mose lodsejer Lau fremsender jeg vores syn på projektet i Hundborg mose. Jeg har ved tidligere lejlighed givet udtryk for at jeg mener det er spild af resurser og ikke mindst tid at man bliver ved med at opfinde nye papperter og nye tiltag der skal afprøves-høres og ses, det foreligger jo allerede to forundersøgelses rapporter.

Jeg vil gerne gøre opmærksom på at projektet er et naturgenopretnings- og miljøprojekt som hviler på lodsejernes velvilje, et projekt der skulle komme naturen, fjorden, dyr og fugle til gavn.

Vi finder det derfor uhensigtsmæssig og upassende at man nu inddrager udefra kommende borger, foreninger og virksomheder i processen, projektet er et naturprojekt til gavn for natur, dyr og fugle, ikke en ny legeplads for alverdens foreninger. På vores nylige afholdte generalforsamling d.12. maj vedtog en enig generalforsamling at den nuværende tidsplan er ultimativ sidste frist for en gennemførelse, og med den historik projektet har er det måske ikke specielt hensigtsmæssig at opfinde nye forhindringer.

I det fremsendte materiale beskrives det at det er skov og naturstyrelsen der er bygherre, men jeg vil gerne gøre opmærksom på at det er lodsejerne der ejer mosen og at vi forventer at den private ejendomsret respekteres også efter at projektet er gennemført.

Pva.

Lodsejerne i Hundborg mose.

Mogens Yde Christensen

Formand.

